

Na osnovu člana 8 stav 2 i člana 13 stav 1, Zakona o spomen-obilježjima ("Službeni list Crne Gore", br. 40/08, 40/11 i 2/17), člana 73 stav 1 tačka 2 Statuta Prijestonice ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 49/18, 9/19, 17/21) uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore, Rješenje broj: UPI-01-041/21-63/4 od 04.06. 2021. godine, Skupština Prijestonice Cetinje, na sjednici održanoj dana __.__. 2021. godine, donijela je

PROGRAM **podizanja spomen – obilježja za 2021. godinu**

Uvod

Ovim programom, u skladu sa Zakonom o spomen-obilježjima ("Službeni list Crne Gore", broj 40/08, 40/11 i 2/17) utvrđuju se spomen-obilježja koja će se podići na teritoriji Prijestonice Cetinje u 2021. godini, vrsta i način podizanja spomen-obilježja, opis simboličkog značenja kao i drugi elementi neophodni za sprovođenje Programa.

Spomen - obilježjima se, shodno članu 1 navedenog zakona, trajno obilježavaju značajni događaji, čuvaju uspomene na istaknutu ličnost, njeguju ljudski ideali i kulturno-istorijske tradicije i odaje počast borcima za slobodu, civilnim žrtvama rata i masovnim stradanjima ljudi.

Spomen-obilježje je spomen-objekat koji izgledom, sadržajem, oznakama ili natpisom doprinosi trajnom očuvanju vrijednosti iz stava 2 ovog Programa.

I

Podizanje spomen-obilježja postavljanjem spomen - ploče porodici Zvicer.

1. Prijestonica Cetinje, kao Grad heroj i grad 49 narodnih heroja, želi postavljanjem spomen-ploče Zvicerima još jednom da potvrdi svoje snažno antifašističko opredjeljenje i da ukaže na nužnost kolektivnog pamćenja i jasne osude svakog zločina ma sa koje strane dolazio. Porodica Zvicer je stradala od „Bijelog terora“ prije 98 godina u selu Rokoči (Cuce, Prijestonica Cetinje), u svom porodičnom domu, u kome su u noći između 24. i 25. aprila 1923. godine srpski žandarmi mučili, a potom spalili porodicu čuvenog crnogorskog junaka Petra Zvicera. Mučki su ubijeni Petrova majka Anđa (60), žena Zagorka (23), sestra Plana (20), brat Vidak (13) i Petrovo troje djece. Petrovu babu Đurđu žandarmi su zavezali za drvo ispred kuće u kojoj su u ognju nestajali njeni najmiliji.

2. Vrsta spomen-obilježja koja će se postaviti porodici Zvicer je SPOMEN – PLOČA.

3. Spomen - ploču posvećenu porodici Zvicer postaviće Prijestonica Cetinje.

4. Mjesto postavljanja spomen – ploče je Prijestonica Cetinje, Selo Trešnjevo, KO Kobilji do, katastarska parcela broj 77.

5. Prijestonica Cetinje dobila je saglasnost vlasnika navedene katastarske parcele da se na njoj može postaviti spomen – obilježje posvećeno stradaloj porodici Zvicer.

6. Sredstva za postavljanje spomen - ploče obezbjeđuje Prijestonica Cetinje.

7. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen - ploče izvršiće stručna komisija koju obrazuje gradonačelnik Prijestonice Cetinje.

8. Rok za postavljanje spomen - ploče je decembar 2021. godina.

9. O realizaciji postavljanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

II

Završna odredba

Ovaj Program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - opštinski propisi".

Broj: _____
Cetinje, _____

Skupština Prijestonice Cetinje
Predsjedavajući,
Borislav Pravić

O b r a z l o ž e n j e

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje Programa podizanja spomen – obilježja sadržan je u članu 8 stav 2 Zakona o spomen – obilježjima kojim je propisano da se spomen-obilježja podižu u skladu sa programom podizanja spomen-obilježja, koji donosi skupština opštine, glavnog grada i prijestonice, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove kulture. Članom 13 stav 1 navedenog zakona propisano je da Skupština opštine može donijeti Program samo u okviru date saglasnosti nadležnog organa. Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, aktom broj UP-01-041/21-63/4 od 04.06.2021. godine, dalo je saglasnost na Prijedlog programa podizanja spomen – obilježja na teritoriji Prijestonice Cetinje, koji se odnosi na podizanje spomen – obilježja postavljanjem spomen – ploče porodici Zvicer.

Članom 73 stav 1 tačka 2 Statuta Prijestonice propisano je da Skupština Prijestonice donosi propise i druge opšte akte.

Razlog za donošenje Programa

Teror i zločini nad učesnicima Božićnog ustanka 1919. godine i crnogorskog ustaničkog otpora okupaciji i aneksiji Crne Gore je u različitim fazama i raznog inteziteta trajao od 1919. do 1929. godine. Odnio je nekoliko hiljada ljudskih zivota, donio progonstva, stradanja hiljade crnogorskih domova, popaljenih preko 6.000 kuća. "Bijeli teror" zavio je u crno hiljade crnogorskih domova. Ipak, zvjerstvo nad Zvicerima, tek decenijama kasnije, postalo je simbol stradanja i žrtve borbe Za Pravo, Čast i Slobodu Crne Gore. Mučki su ubijeni Petrova majka Anđa (60), žena Zagorka (23), sestra Plana (20), brat Vidak (13) i Petrovo troje dece. Petrovu babu Đurđu žandarmi su zavezali za drvo ispred kuće u kojoj su u ognju nestajali njeni najmiliji.

Podizanje spomen-obilježja porodici Petra Zvicera dug je koji se mora namiriti ne samo prema žrtvama ovog gnusnog zločina, nego i simbolički prema svima onima koji su nevino stradali. Mora se prekinuti krug ćutnja i osvijetliti ovaj tragični dio crnogorske istorije u kojem su stradali nevini ljudi zbog ljubavi prema sopstvenoj domovini. Svaka žrtva zaslužuje pravdu, kao što svaki narod zaslužuje pravo na sjećanje da mu se istorija ne bi ponovila. Prijestonica Cetinje, kao Grad heroj i grad 49 heroja, želi spomen-obilježjem Zvicerima još jednom da potvrdi svoje snažno antifashiističko opredjeljenje i da ukaže na nužnost kolektivnog pamćenja i jasne osude svakog zločina ma sa koje strane dolazio.

Spomen obilježje trebalo bi da bude podignuto u selu Rokoči, na uzvišenju iznad porodičnog doma Zvicera. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići porodici Zvicer je SPOMEN – PLOČA. Spomen - ploču posvećenu porodici Zvicer postavlja Prijestonica Cetinje.

Finansijska sredstva

Za donošenje ovog Programa nijesu potrebna finansijska sredstva.

SLUŽBA GRADONAČELNIKA

Marko Brnović

Šef kancelarije za normativno pravne poslove i javne nabavke

